

MAGYAR KURIR

Bécsből, Kedden, Május' 14dikén, 1822.

Spanyol Amerika.

New-Yorki tudósítások szerint Mártz. 20dikéről, a Mexikói Commodore Cortes Igazgatóságának rendelkezéseivel oda megérkezett. Mexikót 40, Vera-Cruzut azelőtt 30 nappal hagyta el. St. Juan de Ulloa vára még akkor a Spanyolok birtokában volt; a több Spanyol sereg pedig Mexikóban az Anyaországba evezéshez készültek; különben az Ország csendes. A Mexikói Congresszus Febr. 24dikére határozta összegyűlését. A jövődi Igazgatás formája Arisztokrataira hajlik. A Chilii Admiralis Lord Cochrane Guayaquilból Acapulcoba váratott. A Commodore Cortes hitelezőirással bír, mellyel fogva Washingtonban Mexiko részéről meghatalmazott Miniszter fog lenni, s az Aurora bizonyosága szerint, még egy más Tisztársat is vár. Ellenben a Washingtoni Spanyol Követ kinyilatkoztatta, hogy mihelyt valamelly insurgalt Spanyol Colóniának függetlenségét a Congresszus elismerni, azonnal visszamegyen Spanyol Országba.

Brasilia és Portugallia.

A Portugallia s a túl a tengeri Tartományok kereskedésének irányosságát tárgyazo Különös-biztoság, 25 cikkelyből álló Decretumot ajánlott a Corteseknek. Minden cikkelyek Brasiliának kedveznek, s azt mutatják, hogy az ott uralkodó kedvetlenségeknek nevezetes hasznok ígérése által igyekezzenek elejít venni. Portu-

gallia és Brasilia közt éppen olly lábon kelletik állani a kereskedésnek mint az most az egyes Tartományok közt áll; s ennél fogva mind a három Királyságnak (Algarbia a harmadik) minden föld- és mesterség-termékei, ide számlálván a rúd vagy vert aranyat és ezüstöt is, vám nélkül vitethetnek egyik Országból a másikba. Ellenben a Brasiliában készitendő minden Colonialis portékáknak Portugalliába, úgy minden nem Portugalliai bornak, pályinkának s a t. Brasiliába vitelek tiltatik. Továbbá mentül elébb egyenlő pénznehézségnek és mértékrendnek kell behozatni.

A Rio de Janeiroi történetek következésében, következő változásokat tett a Regens Herceg a Miniszteriumban: Külös dolgokra ügyelő Miniszterré, Don Francisco Jose Vietra helyébe, Don Jose Bonifacio de Andrade e Silva; Financz-Miniszterré s a közönséges Kincstár Elölülőjévé, Gróf da Lauzao Don Diego de Menezes helyébe, Don Caetano Pinto de Miranda Montenegro; s Hadi-Miniszterré, Marechal de Camp, Don Carlos Fred. de Caula helyébe Marechal de Camp Don Joaquim de Oliveira Alvares neveztettek. — Ezen tudósításban azon Katona-tiszteknek s közlegényeknek neveik is befoglaltatnak, kik szolgálatjoknak letételére s a Brasiliában való privatalhatásra engedelmet kértek.

Pernambuco ből Febr. 26d. iadúlt levelek, mellyek Apr. 24d. érkeztek meg Londonban, azt tartják, hogy Brasiliának

azon részében teljes csendesség van. Bahiai sokkal újabb tudósítások pedig azt jelentik, hogy a' további rendelésig határozottatott Junta, a' Portugalliai Cortesek parancsolatinál fogva, egész csendességgel állott-be hivatalába a' nevezett kikötőben.

Orosz Birodalom.

Frankfurti Levelek következőközlenek az Orosz szélekről Apr. 12dikeről: Olly szembetűnő bizonyossággal frissítettnek-fel némelly minden fundamentom nélkül való állítások, hogy utoljára a' könnyenhivők nagy serege előtt hitelre találnának, ha az igazság azokat teljes fényre nem hozná. Ezen principiumnál fogva, mellyet mindenkor szorososan fogunk követni, hiteles kútfő után ellene mondunk az Allgemeine Zeitung azon cikkelyének, melly Febr. 14d. Odessából illy hírt közöl: „hogy Herczeg Suzzo Mihály, Kirschenowból való elindulásakor passust kapott Livornón, vagy Marseillen keresztül a' Moreaba menetelre.“ Ez fundamentum nélkül való költemény. Mert mihelyt Herczeg Suzzo belépett az Orosz Birodalomba, azonnal tudtára adatott, hogy Ő Császári Felségének birtokaiban kevés ideig lehet maradása. Familia dolgok tartóztaták azonban őtet az Orosz Birodalomban Januárius végéig; de a' mint azok bévégeztettek, elutazása iránt parancsolatot vett a' azt eleve megtudván, megígérte hogy ahoz fogja magát tartani. Az Orosz Igazgató-Széknek nem is volt jussa hogy a' volt Hospodárnak kimutassa lakása helyét, 's neki szabad volt a' választás, 's egyenes kívánása szerint olly passust nyert, mellynél fogva az Ausztriai Birtokokon keresztül Pisába mehetett, a' hol lakóhelyét választotta. Az Orosz Birodalom politikája a' Görög dolgokra nézve olly tiszta 's most már

annyira ismeretes, hogy az azok iránt tett 's az Olvasók ujságkivánását ingerlő hazug nyilatkoztatások megczáfolásába csupán azért kellett ereszkedni, hogy a' gaz szándéknak kezéből a' fegyver kiragadtassék.

Hasonló ezen hamis hírhez az is, melly szerint csaknem minden közönséges Levelek egy Hetarista Seregnek felállítását hirdették az Orosz Birodalomban; holott efféle soha eszébe sem jutott az Igazgató-Széknek. Adott ugyan menedéket azon szerencsétleneknek, kik a' Herczeg Ysilanti Seregének semmivétéletét megelőzván, a' hóhér pallosa alól a' Császár Birtokiba futottak. Az emberiség 's vallás parancsolák az Orosz Birodalomnak, azoknak befogadását 's az Igazgató-szék kész volt élelmekről gondoskodni; de nem hogy azt nem engedte hogy különös Serget formáljanak, a' mint sokan állították, de még csak azt sem egyetlen egynek is, hogy az Orosz katonaságnál szolgálatot vállalhasson.

Toskánai Nagy-Herczegség.

Orosz Birodalomi Nagy-Herczegné Anna Apr. 17d. érkezett Florencziába, hol anyja, a' Sachsen-Coburgi Herczegné várta. — Ugyan ide jött Apr. 28d. az Ausztriai Udvarnál lévő Nápolyi Nagykövet Herczeg Ruffo di Scaletta, ki Bécsből Apr. 22d. estve indult.

Livornói tudósítások szerint az egyesült Éjszakamérika Státusoknak következő hadi-hajóik érkeztek Apr. 30d. ezen kikötőbe: a' Constitutio nevű Fregát 50 ágyúval 's 500 emberrel; Commodore Parker vezérlése alatt; az Ontario Korvét 22 ágyúval 's 180 emberrel, Kapitány Chauncey alatt; Nonsuch lapos hajó 12 ágyúval 's 70 emberrel; Kapitány Former alatt. A' két első hajó Gibraltárból jön, a' harmadik a' Mahoi ki-

kikötőből, 's ez Commodore (Vice Admirális) Parkernek ezen hajóssereg Osztálya Fővezérének hivatalos tudósításokat hozott.

Nagy Britannia és Írlandia.

London Apr. 26d. Marquis Londonderrynek a földmivelést illető javallása, a Lordnak gyengélkedő egészsége miatt Apr. 29dikére halasztatott.

Ramsgateben letéetett azon pyramisnak fundamentuma (700 font granit), mellyel a Lakosok Ő Felségének látogatását kívánják örökíteni. Az egész pyramis egy darab granitból fog állani 's 50 láb magasságú leszen.

A Vasárnapi-levelek Kiadója, Jöh Bull 500 font Sterlingre büntettetett, azért, hogy Waithman Úr Törvényszek Tagja ellen egy pasquillust adott-ki. Az ügyész jelenté hogy Waithman Úr ezen summát a szegények részére kívánja ajánlani.

Cornvall Grófságban ezüsthánya találtatott.

Chesterben számos mesteremberek fogattattak-el, kik műszereikkel együtt külső Országra akartak vándorolni 's minde-nike 20 font Sterlinget kéntelenítettett letenni, oly végből, hogy három esztendeig honnából nem mozdúl. Ezenkívül kinek kinek két kezest kelle még állítani, kik ugyan annyi summát tartoznak fizetni.

Goulbourn Úrnak Írlandia részéről első Titoknoknak beszédéből, mellyre Sir John Newport Úr Apr. 23diki, közelebbi Levelünkben említett beszéde adott alkalmatosságot, némelly helyek itt következnek: „A tiszteletre méltó Baronet (Sir Joh Newport) az Írlandiát rég oltá terhelő nyomorúságokat főképen három oknak, u. m. az Ország czél ellen való kormányozásának, a nagy adónak 's a tized systemájának tulajdonitá. De ezek mellé egy más okot is fűzött, nevezetesen azon po-

litikai nyomattatás' állapotját, mellyben a Catholicusok vannak. A mi ezen utolsó pontot illeti, Goulbourn Úr azt hiszi, hogy e tárgy a Parlamentumnak különös vizsgálását kívánja, és sokkal nagyobb fontosságú, mintsem hogy csak melleleg 's más halmaz kérdések közt vizsgáltathatnék-meg. Ez a kérdés nem csak Írlandiát, de az egész őszveséges Országot illeti, 's azt egy részről a Protestánsok, más részről pedig a Catholicusok állapotjának 's juseinak hosszas és érett megfontolása után lehet eldűteni; 's bár az magában melly fontos legyen is, Írlandiának mostani nyughatatlan állapotjával semmi köze. Vizsgálódásainak következesei bizonyossá tették őtet (a Státus Titoknokot) arról, hogy az Írlandiai nyughatatlanságok legkissebb őszvefűggésben sincsenek a Catholicusok iránt tett kérdésnek eldűtésével. Meglehet ugyan, hogy ezen nyughatatlanságok folytában látszattak némelly nyomai a vallásos gyűlölségnek. 'S továbbá, az alsóbb rend általjában véve Catholicus, a főbb ugyancsak általjában Protestans lévén, igen természetes volt, hogy azok, kik az elsőbbséket az utóbbiak ellen harcolni láták, 's egyszersmind tudták hogy egy rész Catholicus, más rész Protestans, családásokban, a vallásos szakadást hitték a nyughatatlanságok okának, a helyett hogy azon valóságos indítóokokat vették volna figyelembe, mellyeket a nyughatatlanságoknak lázzasztóji alattomban lapangtattak.

A mi már az első okot, Írlandiának kórmanját illeti, teljességgel nem tagadja, a mit minden tud, ki azon Országnek történetével 's állapotjával csak valamennyire is ismeretes, hogy annak kormányozása legfőbb oka minden nyomorúságoknak. Írlandiának meghódoltatásakor olly principiumok vétettek-el, mel-

lyek a' Nép javának egyenesen ellenére voltak. — A' második okra, a' nagy a dóra térvén a' Státus Titoknak, megismerte, hogy az egyesüléskor szerfelett terheltetett ugyan Irlandia, 's hogy az Ország öszveséges költségének két hetedrészre, melly rá vettetett, erején felyül volt, és hogy ezen nagy adó üzte-ki a' birtokosokat, 's szülte mind azon nyomorúságokat, mellyek most a' földnépét nyomják. De utóbb magára vállalta Britannia az Irlandia adósságát 's az által az adó, két hetedrészről egy hetedrészre szállott, 's kevesebb volt mint magában Angliában, hova a' birtokosok vándorlottak. 'S így meg nem foghatja, miért üzte volna ki utóbb is a' nagy adó a' birtokosokat? — A' harmadik 's utolsó ok, mellynek a' tiszteletrémeltó Baronet Irlandia' mostani állapotját tulajdonítja, a' tized' systemája. Ez olly zavarban van 's olly nagy kiterjedésű és számtalan nehézségekkel egybekapcsolt tárgy, melly a' Parlamentumnak különös figyelmetességét kívánja. — Goulbourn Úr azon fontos bizonyítással rekeszté beszédét, hogy Irlandiának állapotja az Igazgató-szék vizsgálásainak legfőbb tárgya, a' melly el is követ mindent, hogy a' nyomorúságoknak, a' mennyire csak erejétől hitelik, fundamentomosan elejét vehesse.

Londonból Apr 27d. indult hírek szerint, a' Clarencei Herczegné, ki a' minap idő előtt szült kettős gyermeket, jobbakán van.

Kristófné Hayti volt Császárné 1500 font Sterling esztendei fizetésből él, melly a' számtalan kincsből maradt meg.

Franciaország.

A' Király Apr. 27d. Malmaisonba kocsizott. — Az Oise Departementbeli égettek számára előleges segítségül 5000 frankot határozott Ő Felsége. Minden rende-

lések meg vannak téve a' gyujtogatók fedezésére.

A' Deputatusok kamarájának nagyobb része oda hagyta már Párizst. Az új ülési a' Kamarának Jún. 4dikére határozottak.

A' Francia Igazgató-széktől a' Kamara elibe terjesztett, de tanácskozás alá nem vétetett vámtörvény iránt az rendeltetett, hogy Apr. 24dikén kezdve munkába vették, a' mint már a' határszéleken meg is történt. Némelly vám alá tartozó dolgoktól sokkal többet kell e' szerint fizetni mint ezelőtt. Egy hízott ökörtől p. o. az elébbeni 30 frank helyett, most 50 frankot vesznek, 's minden marha-vám felyebb vitetett; leginkább felhágott pedig a' juh-vám.

A' Toulouseben történt utóbbi lázadások miatt, az abba belekeveredett Törvény-tanulók közül három két esztendőre, négy egy esztendőre, 's kettő hat hónapra tiltatott-el az Universzítástól. A' Toulousei Játékszín, melly ugyancsak ezen lázadások miatt darab ideig várva volt, újra megnyitott.

Montesquieu' oszlopképe, mellyet a' Király a' Gironde Departementnek a' nagy ember születése helyének ajándékozott, nagy pompával állítottatott-fel Apr. 22d. a' Bordeauxi törvénytevő szalában.

A' Király Apr. 29d. Mise előtt privat Audientziát adott Würtenbergi Herczeg Pálnak.

A' Generalis Berton öszveesküvésének részesei Poitiersbe idézettek 's ott a' Királyi Törvényszék előtt ítéltetnek-meg. Oberster Alix is oda vitetett Nantesből.

Néhány Policziai Ágenssek Apr. 28d. a' Könyváros boltokat motózták-meg, 's de Pradel Eugenius Úrnak „Les Enticelles“ (a' szikrák) című munkáját letartóztatták.

Spanyol Ország.

Rendkívülvaló alkalmatosság által Madridból Apr. 25dikéig terjedő tudósítások érkeztek Párizsba. Legnevezetesebb a Cortesek Apr. 22d. ülésében a Ceutai Püspökről való jelentése egy különös Biztoságnak. A Referens azzal végezte előadását hogy a legfőbb törvényszék előtt kell a Püspököt megperelni, minthogy 1821-ben Febr. 23d. és Szept. 3dikán költ hirdetményei, s f. eszt. Jan. 5dikéről szóló pástor-i-levele a Constitutzió ellen tetemes vétségeket foglalnak magokban.

Az Universal szerint a Király parancsolatot adott, hogy a Spanyol Biztos Turinból visszahivattassék. Ezen tettet a Párizsi Constitutionnel igen dicséri, mint hogy „borzasztó és iszonyatos“ dolog vala hogy a constitutionalis Spanyol Ország Agenst tartson Turinban, ki mintegy tanúja legyen azon gyaláztatásoknak, melyek naponként intéztettek azok ellen, kiknek egyedülvaló hibájok abban a kivánságban határozott, hogy azon Constitutio szerint akartak igazgattani, mellyre Spanyol Ország megesküdtött.

Madridban, a „la Tercerola“ nevezetű revoluziós Újságnak kiadóji, nem régiben, a Királyi méltóságot sértő cikkelyért az Esküdtek törvényszéke elibe idéztettek. Mert nem csak az úgymondatott Ferdinand Manifestumát nyomtatták ki, mellyet 1808ban Május 12d. intézett a Spanyolokhoz, s mellyben a Király a Spanyol thronushoz való minden jussát Napoleonnak engedti, hanem a Cortesekhez is lázasztó kinyilatkoztatást bocsátottak, mellyben a Spanyol Országot terhelő minden nyomorúságoknak okát a Királyra hárítják s azt sürgetik, hogy a Királyt a Constitutziónak 187d. cikkelyénél fogva, uralkodásra alkalmatlannak kell kihirdetni.

Ezen cikkelyt, s egy hasonló hangon írt könyvet ezen cím alatt „Ferdinand privatélete“ az említett Kiadók Madridban ingyen osztogattak ki.

Éjszakamériikai egyesült Státusok.

Az egyesült Státusoknál lévő Spanyol Követ Washingtonból Philadelphiába ment; s jöllehet a Philadelphia Gazette illetlennek tartja ezen dologról illy korán tenni jegyzéseket, de még sem titkolhatja azon vélekedését, hogy ezen hirtelen elutazás annak a jele, hogy a Cortesek meg fogják ismerni a déli Amerikai Igazgatásoknak függetlenségét.

A Nantucketi Inquirer azt beszéli, hogy oda Sz. Helenából egy darab érkezett azon fából, mellyből a Bonaparte koporsója készítettett, s egy csomó fű, melly az ő sirján nőtt.

Az Albion postahajó, New-Yorktól Liverpoolig, az utóbbi szélvészben elveszté az árbóczát, s kösziklákhoz csapdostatva egészen szélyelment. A Kapitány, hat legény, s 30 útas veszték el életüket.

Május 13d. Bécsben, a Státuspapírosainak közép-árrok:

Státus kötelezőlevele 5 pCtmal Conv. Pénzben 75; Ugyan az 2 1/2 pCtmal —; Sorsvonásos költsön 1820ról 100 for. C. P. 110; Ugyan az 1821ről 100 for. Conv. Pben 93 5/8; Bizonyítás 1821dik költsönről 100 ftért C. Pénzben 93 5/8; Bécs Városi-Banko Obligátziók 2 1/2 pCtmal 35 1/4; 100 forint Conv. Pénz 250 f. V. Cz-ban. — 1 Bank-Aktzia 677 3/4 f. C. P.

Magyar Ország.

Tek. Nemes-Csongrád Vármegyének több esztendeig volt Al-Ispánja, Mélt. Horgosi Kárász Miklós Úr, Febr. 25d. vett bú-

csút a' nevezett Megyétől, minekutána Ő Cs. K. Felségétől a' Melt. Királyi Táblához Assessorrá nevezetett. Ezen búcsúvétel Sz. K. Szeged Városa tisztí épületében tartott, mind a' Vármegye, mind a' vidéki számos Nemességnek jelenlétében. A' búcsúzó Al-Ispán Úr nemes érzékenységgel előterjesztette ezen Nemes Vármegyének személyéhez mutatott szíves hajlandóságát, 's ifjúságától fogva vett grádusonként való megtiszteltetését szívreható köszönettel meghálálta. Azután a' hivatalbeli pecsétet és az Elöljáró helyet Tek. Adamovics Mátyás Úrnak, eddig volt Fő Ügyésznek, ki a' jövő Tisztújításig Al-Ispánnak nevezetett, általadta. Erre felszóllalt Fő Jegyző Tek. Beue Antal Úr, 's viszont érzéssel teljes ékes Magyar beszéddel megköszönte, a' Vármegye iránt folytatában megmutatott jeles érdemeit a' volt Al-Ispán Úrnak, kiből mindenkor tiszta és fedhetetlen életű Elöljárót, részrehajlás nélkül való igaz Birót, 's a' hatalommal kiméllést egyesítő Fő Igazgatót tiszteltek. Mind a' két beszéd' végével az egész Nemes Gyülekezet Eljen! kiáltásra fakadt.

E r d é l y.

A' közelebb élenyészett Aprilisben életének 73dik esztendejében meghalálozott Báró Naláczy József Cs. K. Kamarás Úr. A' Boldogult, a' Magyar Nemes Ifjúságnak azon virágzó évében, mellyben a' Nemes Kir. Testőrző Sereg díszének fő fényében jeleskedett, szolgált abban; hol is Barcsay 's Báróczy nagyra ösztönöző példáiktól általhatódni eléggé érző volt szíve. Innen hadi pályára lépve, az akkori Kálnoki most Fő Herceg József Huszár Ezredében Kapitányságig szolgált. A' fegyvert polgári csendességgel váltván-fel, T. Nemes Zarand Vármegyének több esztendő-

kig Fő-Ispánja volt; elkorosodása miatt pedig nyugalomra keredzván, végig meg nem szünt kedvelleni a' tudományokat, egyformálag szeretni Hazáját, és díszesítésére igyekezni Nemzetének.

(Elegyes Dolgok.

Perez nevű Petersburgi gazdag Izraelita, régebben a' közönséges kocsmának fő Arendátora, a' napokban Lutherana Confiessióra tért, 's igen koros idejében először házasodott-meg.

Körner' énekét: „Der Reiter muss zum blutigen Kampf hinaus“ Orosz Költő Shukowski Oroszra, 's egy Német, Oroszból újra Németre fordította.

Folyó esztendőben következő-Ujságok 's Időszaki-írások jönnek-ki Petersburgban: 1) Orosz nyelven: a' Jóakaró, kiadja Ismailow; a' Siberia Hirmondó, kiadja Spasski; Hazai tudósítások, Kiadója Sswinjin; Historiai, Statistikai és Utazási éjszaki Archivum, kiadja Bulgarin; Hadi-újság, vagy az Invalidus, kiadja Wojekow; Sz. Petersburgi Ujság, kiadja a' Tudományok Akademiája; Sz. Petersburgi Senatus Ujsága, kiadja maga a' Senatus; Technologiai folyóírás, kiadja a' Tudományok Akademiája; Emberszerető Császári Társaság' folyóírása; Keresztény Olvasókönyv, Kiadója a' Sz. Petersburgi Egyházi Akadémia; Nép pallérozó Osztály Journalja; Pallérozódás terjesztő, kiadja az Orosz Literatura barátinak szabad Társasága; a' Haza síja. 2) Német nyelven: St. Petersburgische Zeitschrift, Kiadó Oldenkopp; Allgemeine nordische Annalen der Chemie, Kiadója Scherer. 3) Francia nyelven: le Conservateur impartial, kiadja a' külső dolgokra ügyelő Országos Collegium. — Moszkauhan Orosz nyelven jelenik-meg: a' Moszkoviai Ujság; Historiai-

politikai - geographiai Journal, vagy a jelenvaló kor Historiája (legrégibb politikai Ujság az Orosz Birodalomban, 26 eszten-deje foly szakadatlanul); Europai Hirmondó, Kiadója Katshenowki; a Természet-történeti, Physikának, Chemiának 's gazdasági tapasztalásoknak új Magazinuma; kiadja Dwigubsky. Kasanban Orosz nyelven: Kasani Hirmondó; mellyet az ottani Univerzitas ad - ki.

Corkban egy öt személyből álló Familia, melly az idő mostohasága miatt minden hibája nélkül, igen alászállott, a szükséges élelemtől megfosztatva, 's munka által a szükségeseknek megszerzésére alkalmatlan, köldülni pedig kevély, iszonyatos elhatározással éhhalálásra szánta magát. Bezárkozván egy kamarába, ott várta a kínos halált. Egyike a másikat vizsgálta 's bátorította. Néhány nap mulva csendesedni kezdte a kamara. Egyike a másik után elhalt. De a legkisebb gyermek, egy leányka, kevés erejét öszveszedvén, a zárt kinyitotta 's a halál házából segéd-lem keresni tántorgott. Elsőben mindgyárt egy heentes tűnt szemébe, ki szalonát vitt, 's a gyermek nagy éhségétől ösztönöztetve, neki rohan 's egy nagy darab szalonát hirtelen elnyel. A nyomorúság képe megindítá az embert, kihallgatta a történetet 's a házhoz sietett; de későn, mert atya, anya 's két férjfi gyermekjek már akkor az örökös álmot aludták.

Magyar Nyelv' előmozdítása.

Tek. Köves-Szarvi Gosztonyi Antal Úr, T. Nemes Heyes Vármegye Szolgabirája, oly nagy buzgósággal viseltetik Hazája 's Nemzete iránt, hogy anyai nyelvünk' gyarapítására mindent feláldozni kész. Ennek bebizonyítására következő szép példa elegendő, u. m. T. Nemes Abaúj Vármegyében helyheztetett Nádasd

helységében köz-birtokos lévén, áttallotta hogy a Ref. Lakosok Magyarok, a Catholicusok pedig Tótok, 's ezen nyelven is oktattatnak, és így magyarul sem tanulhatnak; a mellett a helybeli Plebánus Tiszt. Kalász András Úr is ezen megütközvéen, arra törekedik mostanában, hogy Tót nyelven beszélő hívei nevendékjeit az Iskolában Magyar nyelvre taníttassa, 's maga is a hittudományt magyarul magyarázza; Tek. Gosztonyi Úr pedig hazai igyekezetét a tisztelt Plebánus Úrnak elősegíteni akarván és óhajtván, 800 forintot ajándékozott azon Nádasdi Iskolának a végre, hogy a Tót nevendékek között a Magyar nyelven előadandó hittudományból esendő próbatételben annak esztendei kamatja jutalmul azoknak osztattassék - ki, kik magokat az előmenetelben megkülömböztetnék. Van is sikere a szép igyekezetnek, mert a T. Plebanus Úr unszolására 10 helyett 40-re szaporodtak a nevendékek.

Jutalomtétel.

Egy érdemes Hazánkija 's Literatúránk' és Nemzeti fenállásunk' igaz barátja, ki azt tehetsége szerint minden úton módon előmozdítja, 's azt hallván hogy a Pesten lévő Literátorok, a Magyar Literátorok' festett képeiből Gyűjteményt szándékoznak csinálni, már ez előtt is ezen célra 75 ft. V. Cz. lefizetett, most ismét 100 f. V. Cz. ajánlott, 's a Tudományos Gyűjtemény Redactiója kezéhez valóság-gal le is tett azon Tudós Hazáinak megjutalmaztatására, ki ezen kérdésre: „Kicsoda Magyar, historiai, törvényes és politikai értelemben, 's mi az ő kötelessége, mint Magyaroknak?“ vagy is: „Kit lehet és kell Magyaroknak mondani 's Magyaroknak tartani a Historiára,

Hazánk' alkotmányára, 's a' máj idöre tekintve, 's mit tartozik az tenni, a' ki Magyarnek mondatik és tartatik?' legigazábban, leghelyesebben, legokosabban és czélerányosabban megfelel. A' feleletek e f. eszt. Nov. 15-dikéig váratnak-el, azontúl, a' begyült feleletekből fog ítélet hozatni. A' felelő Tudósok feleletjeiket a' Redactióhoz tulajdon költségeken küldjék, a' felelet eleibe valamelly jelszót írván, 's neveiket bepecsételt levelkébe zárják, mellynek homlokán ugyan azon jelszó legyen írva. — Mivel a' pénz a' Redactió kezéhez tétetetlen 's arról a' Redactio jótáll; nem lehet attól tartani, hogy a' megjutalmaztatás füstbe megyen, mint fájdalom, már több efféle esetekben.

A' Tudományos Gyűjtemény' Redactiója.

H i r d e t é s

A' Nagy-Mélt. Kir. Magyar Udvari Kamara rendeléséből, a' Magyar Országban Felsőleges Adományra szánt Kamarális Jóságokról.

A' Magyar Országban Felsőleges Adományra szánt Kamarális Jóságok között a' következő Helységek leírásai és becsüi, legfőbb helybehagyással elkészültek, u. m:

- a) Arad Várnegyében Kujed és Miske Helységek;
- b) Biharban Pap-Mező és Hogyis;
- c) Ungvárban Salamon, Záhony

és Győröcske, mellyek akár öszvesen akár egyenként adatnak.

Hasonlóképen:

- d) Krassó Vármegyében Ravna; és
- e) Biharban Szpinus Jóság leírása és becsüje is készen van, de ezen utóbbiakra nézve még a' legfőbb helybehagyás szükséges.

Miből állók legyenek, mennyire becsültettek és minél fogva lehet ezeket megnyerni, mind azt, Bécsben a' Nagy-Mélt. Cs. K. Közönséges Ud. Kamaránál, vagy Budán a' Kir. Magyar Ud. Kamaránál, 's ezeken kívül a' becsü mennyiségét, nevezetesen:

Kujed és Miske Helységét, a' Kir. Aradi;

Pap-Mező, Szpinus és Hogyisét a' Kir. Nagy-Várad;

Salamon, Záhony és Győröcskét a' Kir. Ungvári Kamarális Praefectusi Hivatalnál; végezetre

A' Bánáti Ravna Helységét a' Kir. Temesi Kamarális Igazgatásnál, 's ezen Helyeket illető Kamarális Tisztartóságoknál meg lehet nézni.

A' Felkérők, ide értvén azokat is, kik már magokat minden esetre jelentették volna, magok meghatározott kinyilatkoztatásaikat legfeljebb f. 1822 Sept. 17 dikéig vagy Bécsben a' Nagy-Mélt. Cs. K. Közönséges Ud. Kamaránál, vagy Budán a' Nagy-Mélt. Kir. Magyar Ud. Kamaránál annál bizonyosabban beadják, hogy ezen időnek eltelése után, Felsőleges meghatározás szerint, semmi későbbi kérelmek 's ajánlások többé el nem fogadtatnak, hanem egyáltalában visszaútásittatnak.

Költ Budán, Apr. 17d. 1822.